

MEDNARODNE DEJAVNOSTI – STRATEŠKI PRISTOP

Dokument z opisom strateškega pristopa agencije EFSA k mednarodnim dejavnostim

V Rimu, Italija,
29. januarja 2009

Podpisala

Diáne Bánáti,
predsednica

Mednarodne dejavnosti – strateški pristop

1. V letu 2006 je upravni odbor Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) opredelil nadaljnji razvoj njenih mednarodnih dejavnosti kot enega najpomembnejših priporočil, ki izhajajo iz poročila o zunanjem vrednotenju ¹, izvedenem v skladu s členom 61 Uredbe o ustanovitvi agencije EFSA. ²
2. Strateški načrt Evropske agencije za varnost hrane za obdobje 2009–2013, ki ga je 18. decembra 2008 sprejel upravni odbor agencije, ugotavlja najpomembnejša gonila sprememb, vključno z globalizacijo, povečano inovativnostjo, dejavniki, povezanimi s trajnostjo in klimatskimi spremembami, ter družbenimi in političnimi spremembami z možnim vplivom na prihodnje delo agencije EFSA. Z namenom obravnavanja navedenih sprememb načrt izpostavlja, da so potrebne širše mednarodne povezave in sodelovanje.
3. Evropska unija je največji svetovni izvoznik in drugi največji svetovni uvoznik hrane in pijač ter pomemben gospodarski subjekt v trgovini s kmetijskimi izdelki ³. Svetovna trgovina, večje število potovanj in migracije so dejavniki, ki lahko prispevajo k mednarodni širitvi novih ali znova pojavljajočih se tveganj (npr. BSE). Globalni vidik tveganj v verigi živil in krme se odraža v statistikah sistema hitrega obveščanja za živila in krmo 2007⁴, v katerem je bilo prejetih približno 7300 obvestil v zvezi z živilom in krmo, uvoženimi v Skupnost. Svetovna trgovina odgovornim za obvladovanje tveganja ne predstavlja zgolj izzivov, temveč tudi poudarja potrebo, da tisti, ki so zadolženi za ocenjevanje tveganj, sodelujejo na mednarodni ravni.
4. EFSA mora izpolniti svoje poslanstvo pomagati odgovornim za obvladovanje tveganja na evropski ravni in v državah članicah, da se zaščiti zdravje in ohrani zaupanje v evropsko oskrbo s hrano. Pri izvajanju svoje osnovne dejavnosti mora biti EFSA v celoti vključena na mednarodni ravni, zavedati se mora globalnih izzivov glede varnosti hrane, sposobna mora biti zaznati nova tveganja, zbirati, združevati in izmenjevati informacije in podatke, pri čemer se mora zavedati pomena medsebojne komunikacije, graditi ustrezno sodelovanje in skladnost tako z mednarodnimi organizacijami kot organizacijami tretjih držav.
5. Razvoj pristopa agencije EFSA k mednarodnim dejavnostim upošteva tako pravno kot institucionalno okolje, v katerem agencija deluje. Če želi izpolniti svoje poslanstvo in naloge, opredeljene v členih 22 in 23 Uredbe o njeni ustanovitvi, in izvajati svoje osnovne dejavnosti, potrebuje EFSA dostop do najširše globalno dostopne zbirke znanstvenih informacij in podatkov v zvezi s tveganji, udeležena pa mora biti tudi pri razvoju in uporabi mednarodno priznanih postopkov ocenjevanja tveganja. Člen 23⁵ od agencije EFSA zahteva, da zagotovi znanstveno in tehnično podporo, če jo Komisija zahteva, z namenom izboljšanja sodelovanja med Skupnostjo, državami prosilkami, mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami na področjih njenega

¹ Priporočila upravnega odbora agencije EFSA, ki so bila izdana po vrednotenju dejavnosti agencije EFSA, izvedenem v skladu s členom 61 Uredbe št. 178/2002

² Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane

³ Glavni trgovski partnerji so ZDA, evropske države, ki niso članice Evropske unije, Rusija, Kitajska, Brazilija, Argentina, Tajska, Indija, Vietnam – vir: CIAA data and trends for 2006

⁴ Člen 50.3 Uredbe št. 178/2002, glej http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm

⁵ Člen 23.i – zagotavljati znanstveno in tehnično pomoč na zahtevo Komisije na področjih svojega poslanstva za izboljšanje sodelovanja med Skupnostjo, državami kandidatkami za pristop, mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami.

poslanstva. Člena 33.1 in 33.2 določata, da mora EFSA sodelovati z državami prosilkami, tretjimi državami ali mednarodnimi organi pri iskanju, zbiranju, združevanju, analiziranju in povzemanju ustreznih znanstvenih in tehničnih podatkov na področjih njenega poslanstva⁶. Člen 49⁷ posebej določa, da mora EFSA sodelovati z državami, ki so z Evropsko skupnostjo sklenile sporazume, s katerimi so sprejele in uporabljajo zakonodajo Skupnosti (npr. države EFTA-EEA).

6. Poleg tega druga evropska zakonska določila in pravilniki določajo okvir sodelovanja agencije EFSA s tretjimi državami in mednarodnimi organi – npr. predpristopni programi, skupni sporazumi med Evropsko skupnostjo in ZDA za grajenje sodelovanja pri znanstvenih in tehničnih vprašanjih, sporazumi o znanstvenem in tehničnem sodelovanju ipd.

7. Na mnogih področjih, povezanih z varnostjo hrane in krme, fitosanitarnih in sanitarnih področjih ima Evropska komisija institucionalno in pravno pristojnost za zastopanje Evropske skupnosti v mednarodnih forumih. Podpora Komisiji pri znanstvenih in tehničnih vprašanjih pri njenem sodelovanju v medvladnih razpravah, npr. v OIE, IPPC, EPPO, OECD, WTO, WHO in FAO, je omejena z navedenimi pravnimi in institucionalnimi pristojnostmi. Pomembno je, da sta položaj Komisije in tako tudi evropski položaj utemeljena z močno znanstveno in tehnično podporo, ki je bila razvita na popolnem poznavanju mednarodnih praks glede zbiranja informacij, dokazov, podatkov in ocenjevanja tveganja.

8. Ocene tveganja, druga vrednotenja ter zbiranje in analiziranje podatkov in informacij izvajajo mednarodni odbori in drugi organi, pri tem pa zlasti tisti v okviru FAO/WHO, OECD, OIE in IPPC služijo kot mednarodne reference in so temelj standardov, ki se uporabljajo v mednarodni trgovini. Pomembno je, da ti v celoti odražajo oceno tveganj, ki se nanašajo na Evropo, in da obstaja jasna potreba po evropskem vložku v taka ocenjevanja in uporabljene metodologije ocenjevanja tveganja. V skladu s svojimi pooblastili in institucionalnim okvirom mora biti EFSA sposobna prispevati k mednarodnim dejavnostim ocene tveganja in se iz njih učiti ter biti v celoti vključena v mednarodno znanstveno skupnost.

9. EFSA ima že izdelano strategijo za sodelovanje z državami članicami⁸, v zvezi s katero je upravnemu odboru pred kratkim predstavila vmesno poročilo.⁹ Izkušnje, pridobljene iz te dejavnosti, so pripomogle k temu, da je EFSA razmislila o sodelovanju na mednarodni ravni.

10. Pravi čas je, da EFSA kot zrela organizacija določi svojo vizijo in ključne cilje glede mednarodnih dejavnosti. V svojih prvih šestih letih delovanja je EFSA že vzpostavila tesne stike na *ad hoc* podlagi s tistimi organizacijami v tretjih državah in na mednarodni ravni, katerih dejavnosti so enake dejavnostim, ki so v pristojnosti agencije EFSA, kakor tudi razvijala individualne stike s pomembnimi znanstveniki po svetu.

⁶Člen 33.1. – Agencija išče, zbira, primerja, analizira in povzema pomembne znanstvene in tehnične podatke na področjih svojega poslanstva. To vključuje zlasti zbiranje podatkov o (a) porabi živil in izpostavljanju posameznikov tveganjem, povezanim s porabo živil; (b) pojavljanju in razširjenosti bioloških tveganj; (c) onesnaževalih v živilih in krmi; (d) ostankih.

Člen 33.2. Za namene odstavka 1 agencija tesno sodeluje z vsemi organizacijami, dejavnimi na področju zbiranja podatkov, vključno s tistimi iz držav kandidat za pristop, tretjih držav, kot tudi z mednarodnimi službami.

⁷ Člen 49 – Agencija je odprta za sodelovanje držav, ki so sklenile sporazume z Evropsko skupnostjo, zaradi katerih je bila sprejeta in se uporablja zakonodaja Skupnosti na področju, urejenem s to uredbo.

V skladu z ustreznimi določbami navedenih sporazumov se sprejmejo dogovori, ki opredeljujejo zlasti vrsto, obseg in način sodelovanja teh držav pri delu agencije, vključno z določbami o sodelovanju v omrežjih, ki jih upravlja agencija, vključevanju na seznam pristojnih organizacij, na katere lahko agencija prenese nekatere naloge, finančnih prispevkov in osebju.

⁸ Strategija za sodelovanje in mrežno povezovanje med državami članicami EU in agencijo EFSA, december 2006, spletno mesto agencije EFSA, glej <http://www.efsa.europa.eu/en/keydocs/docs/msstrategy.pdf>

⁹http://www.efsa.europa.eu/cs/BlobServer/DocumentSet/mb181208_item8_doc6a_Interim_review.pdf?ssbinary=true Vmesno poročilo o strategiji za sodelovanje in mrežno povezovanje med državami članicami EU in agencijo EFSA

11. Ta dokument predstavlja strateški pristop k mednarodnim dejavnostim agencije EFSA ter opredeljuje cilje in prednostne naloge za udrjeitev njenega obstoječega dela in določanje prihodnjih pobud.

Cilji agencije EFSA pri njenih mednarodnih dejavnostih

10. Za izvajanje celotnega poslanstva na področju ocene tveganja in obveščanja o tveganju ter podpore odgovornim v EU za obvladovanje tveganja in zagotavljanja najrobustnejše znanstvene podlage za ukrepanje v zvezi z varovanjem zdravja in ohranjanja zaupanja v evropski sistem hrane je EFSA opredelila naslednje štiri pomembne cilje glede svojih mednarodnih dejavnosti:

I Podpirati EU v njenih mednarodnih prevzetih obveznostih

11. EFSA zagotavlja podporo Komisiji pri njenih mednarodnih programih in prevzetih obveznostih. EFSA je pri Komisiji opredelila in prednostno razvrstila ključne odbore Codex, ki bi morebiti potrebovali podporo agencije EFSA.¹⁰ Zlasti bodo izvedenci agencije EFSA sodelovali v *ad hoc* medvladnih delovnih skupinah Codex glede protimikrobne odpornosti in hrane, ki izvira iz biotehnologije, kakor bodo tudi nudili svojo pomoč v odborih. Poleg zagotavljanja podpore Skupnosti udeležba agencije EFSA v *Codex Alimentarius* omogoča agenciji EFSA predvideti znanstvene dejavnosti v mednarodnih službah za oceno tveganja pri WHO/FAO, saj je mnogo njihovih pobud sprožil Codex.

12. EFSA Komisiji prav tako pomaga z zagotavljanjem podpore pri razpravah v WTO, EPPO, IPPC, OIE, WHO, FAO in pri dvostranskih razpravah s tretjimi državami z zagotavljanjem znanstvene podlage za oblikovanje stališč Komisije s končnim ciljem pomagati Komisiji pri izpolnjevanju njenih mednarodnih obveznosti.

13. Komisija že izvaja več dvostranskih in večstranskih dejavnosti, ki ustrezajo dejavnostim in odgovornostim agencije EFSA, npr. pobude v okviru Transatlantskega gospodarskega partnerstva, zlasti v Dialogu ocene tveganja (Risk Assessment Dialogue) in Globalnem dialogu ocene tveganja (Global Risk Assessment Dialogue), v katerih je EFSA že sodelovala.

14. EFSA pomaga Komisiji z znanstvenimi programi usposabljanja v državah Mercosur in v Aziji, da bi vzpostavili večje razumevanje in zmožnosti ocene tveganja ter nazadnje pomagali državam uvoznicam razumeti znanstveno podlago ukrepov agencije EFSA pri obvladovanju tveganja in jim omogočiti, da bi te ukrepe izpolnjevale. Na prošnjo Komisije je na primer EFSA pred kratkim sodelovala z ruskimi izvedenci pri pridobivanju strokovnega znanja, izkušenj in razumevanja na področju znanstvenih podlag za najvišje evropske ravni ostankov pesticidov.

15. V okviru širitve EU EFSA sodeluje z državami kandidatkami in predpristopnimi državami z namenom pospeševanja razumevanja o delu agencije, s širitvijo strokovnega znanja in izkušenj, ustvarjanja mehanizmov za izmenjavo informacij in vključevanja nacionalnih organov v vaje koordinacije v kriznih primerih. EFSA je v sodelovanju s Komisijo vključena v Evropski načrt soseditva in trenutno sodeluje s Hrvaško, Turčijo in nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo ter petimi potencialnimi državami kandidatkami na Zahodnem Balkanu (Srbija, Albanija, Črna gora, Kosovo ter Bosna in Hercegovina)¹¹. Te dejavnosti so v celoti v pristojnosti agencije EFSA, ki bo nadaljevala s podporo Komisiji pri izvajanju omenjenih programov z namenom krepitve znanstvenega sodelovanja in mrežnega povezovanja.

Ključne pobude

¹⁰ Odbori Codex za ostanke pesticidov, onesnaževalce živil, aditive za živila, higieno živil, metode za analizo in vzorčenje, prehranska živila za posebno dietno uporabo.

¹¹ Instrument za predpristopno pomoč (IPA)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0082:0093:EN:PDF>

- Na večstranski ravni

- Skupaj s Komisijo opredeliti in prednostno razvrstiti podporo EU delegacijam pri mednarodnih medvladnih srečanjih, kot so medvladne delovne skupine Codex, vendar tudi, kjer je potrebno, pri EPPO, IPPC, OIE, Svetu Evrope in OECD ter povezanih pripravljalnih dejavnostih.¹²
- Graditi trdnejšo podlago za sodelovanje z mednarodnimi službami, skupaj s Komisijo raziskovati potencialne ustrezne okvire za delovanje agencije EFSA z revidiranjem obstoječih sporazumov o povečevanju znanstvenih in tehničnih izmenjav.

- Na dvostranski ravni

- Opredeliti in prednostno razvrstiti podporo agencije EFSA pri dejavnostih Komisije, zlasti tistih dejavnosti, ki so vezane na Transatlantski dialog ocene tveganja in Globalni dialog ocene tveganja¹³, pristopne in sosedске programe.
- Znotraj pravnega in institucionalnega okvira sodelovati s Komisijo pri ugotavljanju ustreznih podlag za sodelovanje s tistimi službami, ki v tretjih državah izvajajo podobne naloge kot EFSA, da se omogoči sodelovanje in izmenjave pri nalogah v pristojnosti agencije EFSA.¹⁴

II Zagotoviti dostop do mednarodnih znanstvenih podatkov in informacij za omogočitev trdne podlage za oceno tveganja in ugotovitev nepričakovanih tveganj

16. Poleg sodelovanja in mrežnega povezovanja agencije EFSA z državami članicami in prepoznavanja globalne narave mnogih tveganj EFSA že sodeluje z mednarodnimi organizacijami in organizacijami tretjih držav. Njen cilj je širiti znanje z mrežnim povezovanjem, omogočiti lažji dostop do znanstvenega znanja in izkušenj, podatkov, najboljših praks in raziskovalnih okolij zunaj Evrope, kar bo agenciji EFSA omogočilo uresničiti znanstveno odličnost in skladnost, medtem ko bo pospeševala usklajeno sodelovanje na globalni ravni.

17. Kot je določeno v Uredbi o njeni ustanovitvi (člen 33), bo EFSA gradila sodelovanje pri zbiranju podatkov in informacij na področjih, kot so poraba živil, pojavljanje in razširjenost bioloških tveganj, onesnaževanja v živilih in krmi ter ostanki, in drugih potrebnih podatkov za izvajanje svojega pooblastila. Glede tega je EFSA že vključena v redne večstranske dejavnosti. Prek Mednarodne povezovalne skupine za kemijsko varnost hrane (International Food Chemical Safety Liaison Group - IFCSLG) je na primer agencija že uspela izmenjati informacije v zvezi z bisfenolom A in melaminom, pri čemer je tesno sodelovala z Evropsko komisijo, agencijo za živilske standarde Avstralije in Nove Zelandije (Food Standards Australia and New Zealand), kanadskim zdravstvenim varstvom (Health Canada), japonsko komisijo za varnost hrane (Japan Food Safety Commission), ameriškim uradom za živila in zdravila (US FDA) in novozelandsko agencijo za varnost hrane (NZFSA). Omenjene platforme bodo pomembna središča za graditev prihodnjega sodelovanja in širitev informacij, podatkov in izkušenj.

18. EFSA bo prav tako pospeševala sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in agencijami tretjih držav z namenom ugotavljanja nepričakovanih tveganj in okoliščin, povezanih s spreminjajočim se tveganjem. Vse to je že pomagalo pri napovedi vpliva svetovnih tveganj na položaj v Evropi, npr. z WHO, OIE in FAO pri aviarni influenci. Takšno sodelovanje bo še posebej pomembno v prihodnosti, ko bomo imeli opraviti s ponovno porajajočimi se tveganji zaradi svetovne trgovine, mednarodnih potovanj in migracij, klimatskih sprememb in novih tehnologij. EFSA je skupaj z WHO in FAO že pripravila konferenco, da bi proučila porajajoča se vprašanja, ki so posledica vpliva klimatskih sprememb na varnost hrane in prehrane. EFSA je tudi del omrežja Infosan pod okriljem organizacije WHO in je vključena v njene postopke v sili. Zmožnost agencije EFSA zagotavljati znanstveno podporo v primerih krize se bo še posebej povečala z vzpostavitvijo takih povezav in sodelovanja z mednarodnimi organizacijami, ki ji bodo omogočile dostop do podatkov in drugih informacij.

¹² Komisiji na primer pomagati z znanstvenim in tehničnim svetovanjem pri oblikovanju stališč pred mednarodnimi srečanji.

¹³ Vključuje države transatlantskega partnerstva in poleg teh tudi službe za oceno tveganja drugih tretjih držav

¹⁴ Sporazum med Skupnostjo in na primer: Novo Zelandijo, sporazum, Avstralija itn.

19. Na dvostranski ravni je EFSA do sedaj vstopila v en formalni sporazum zaradi lažje izmenjave informacij z ameriškim uradom US-FDA¹⁵, ki primarno zagotavlja spoštovanje pravil o zaupnosti. To je tudi povečalo pretok informacij. Omenjeni sporazum predstavlja del dogovora o izvajanju Transatlantskega gospodarskega partnerstva¹⁶. EFSA načrtuje, da bi bili dodatni sporazumi koristni, in bo skupaj z Evropsko komisijo raziskala možnosti za njihovo izvedljivost v okviru Uredbe o njeni ustanovitvi in razpoložljivih pravnih instrumentih za sodelovanje, ki obstajajo na evropski ravni za znanost in tehnologijo, s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami.

Ključne pobude

- Na prednostnih področjih uveljaviti uporabo obstoječih pravnih instrumentov zaradi utemeljitve in zagotovitve trdne podlage za izmenjavo podatkov in drugih informacij z ustreznimi mednarodnimi službami in službami tretjih držav s posebnim poudarkom na zagotavljanju obsežne podlage za njihove dejavnosti ocene tveganja in nepričakovanih tveganj.
- Graditi mednarodno sodelovanje in raziskati mehanizme za lažjo in hitrejšo izmenjavo informacij in podatkov, za povečanje zmožnosti agencije EFSA pri podpori odgovornim za obvladovanje tveganja v nujnih primerih.

III Sodelovanje pri oceni tveganja na mednarodni ravni

20. Več mednarodnih organizacij izvaja ocene tveganja na istih področjih kot EFSA. EFSA je že vključena v dejavnosti ocene tveganja na mednarodni ravni kot mnogo vodilnih evropskih znanstvenikov, ki so člani svetov in odborov agencije EFSA, ter osebje, vključeno v dejavnosti mednarodnih odborov za oceno tveganja in delovnih skupinah pri JMRA, JMPR, JECFA. Na enak način izvedence agencije EFSA osebno vabijo k sodelovanju pri dejavnostih glede ocene tveganja, ki jih izvajajo OIE, IPPC, WHO, EPPO in OECD. Ta vključenost bo pomembna tudi v prihodnje, če bodo omenjeni odbori upoštevali evropske metode, podatke in dobre prakse, EFSA pa bo o njihovem delovanju v celoti obveščena.

21. EFSA upošteva mnenja navedenih služb, medtem ko še vedno proučuje zadevo z evropskega stališča, da bi zagotovila popolno neodvisnost ter pomembnost in ustreznost nastalega znanstvenega svetovanja agencije EFSA v evropskem okolju. EFSA je z omenjenimi službami že imela razprave, da bi ugotovila, kako se lahko izvaja širitev ocene tveganja, informacij in podatkov ter kako jo na primer uporabiti za medsebojno korist (z JECFA glede aflatoksina). EFSA je vzpostavila tesno sodelovanje z njihovimi sekretariati, da bi vsem omogočila popolno medsebojno obveščenost. In končno, utrditev navedenih dejavnosti bo prispevala k preprečevanju podvajanja naporov in zmanjševanju nepotrebnih razhajanj.

22. EFSA vnaprej, pred dovoljeno objavo, pošlje obvestilo o svojih ocenah tveganja v primerih, ko kaže, da bo imelo mednarodni vpliv na mednarodne urade USFDA, USDA, FSANZ, USEPA, japonske komisije za varnost hrane, kanadskim zdravstvenim varstvom, WHO, OIE in FAO.

23. Sodelovanje z mednarodnimi službami prav tako temelji na specifičnih vprašanjih. EFSA je na primer tesno sodelovala z WHO na *Enterobacter sakazakii* pri formuli za otroke in skupaj z WHO in ECDC na protimikrobni odpornosti. V primeru, ko je tretja država opravila pomembno delo pri oceni tveganja, je EFSA vključila ustrezne izvedence v začetnih razpravah, medtem ko je ohranila popolno neodvisnost pri nastalem znanstvenem svetovanju, npr. pri delu znanstvenega odbora o kloniranju živali, kjer je EFSA vključila izvedenca FDA v začetne razprave delovne skupine.

¹⁵ EFSA in FDA krepi sodelovanje pri varnosti hrane, *spletno mesto agencije EFSA*, julij 2007, glej

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178621165446.htm

¹⁶ Transatlantsko gospodarsko partnerstvo http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2003/october/tradoc_111712.pdf

24. S kolokviji in konferencami EFSA lahko deli izkušnje in razpravlja z mednarodnimi izvedenci o ključnih vprašanih ocen tveganja in znanstvenih vprašanih ter z opisanim dialogom tvori podlago za soglasje glede pristopov in metodologij, npr. v povezavi z okoljsko oceno tveganja, koristmi tveganja, ravnanjem s kancerogenimi in genotoksičnimi substancami.

25. EFSA bo nadaljevala z gradnjo teh dejavnosti s ciljem vplivati, prispevati in se učiti iz njih, prispevati v razprave na mednarodnih forumih o oceni tveganja, pospeševati usklajevanja tehnologij in smernic ter ostati prva v vrsti pri mednarodnem razmišljanju o oceni tveganja.

26. EFSA bo z mednarodnim sodelovanjem predvidela nove metodologije za oceno tveganja ter ugotovila pomembnost in ustreznost novega znanstvenega znanja in tehnologij za trenutne prakse ocene tveganja.

Ključne pobude

- Izpopolnjevati, kot je ustrezno, obstoječe sodelovanje z JECFA, JMPR, JEMRA OIE, IPPC, EPPO in agencijami tretjih držav pri dejavnostih, kot je programiranje ocene tveganja, pri zahtevah za podatke in širitev informacij, ki se uporabljajo pri izvajanju ocene tveganja.
- Ugotoviti bližajoče se prednostne naloge pri oceni tveganja na mednarodni ravni in uporabiti polno oceno tveganja, ki jo izvedejo mednarodne službe, službe tretjih držav in regijske službe, medtem ko se še vedno ohranja neodvisnost evropskega znanstvenega svetovanja.
- V sodelovanju s Komisijo opredeliti in prednostno razvrstiti vključitev agencije EFSA v pobude, kot sta razvoj smernic ocene tveganja in uskladitev metodologij ocene tveganja na mednarodni ravni.

IV Pospeševati skladnost pri obveščanju o tveganju in graditi ozaveščenost o dejavnostih agencije EFSA na mednarodni ravni

26. Mednarodne dejavnosti agencije EFSA glede obveščanja in informiranja se osredotočajo na dva glavna cilja: graditi boljše sodelovanje za povečanje osveščenosti glede agencije EFSA in pojasniti njeno vlogo pri zagotavljanju znanstvene podlage za ukrepanje v Evropski uniji na področjih, ki se nanašajo na varnost hrane in krmil, prehrano, zdravje in zaščito živali, zdravje rastlin in varstvo rastlin.

27. Za povečevanje skladnosti EFSA že od leta 2003 razvija sodelovanje pri obveščanju o tveganju z nacionalnimi evropskimi organi za varnost hrane.

28. Na podoben način je EFSA že vzpostavila stike z oddelki za obveščanje v tretjih državah in mednarodnih službah ter tako izmenjuje informacije in deli izkušnje glede vprašanj, pri katerih so bile ugotovljene mednarodne razsežnosti.

29. To sodelovanje temelji na sistemu agencije EFSA o vnaprejšnjem obveščanju zaupanja vrednih partnerjev o izbranih ocenah tveganja in tiskovnih gradivih neposredno pred njihovo objavo. Cilj navedenega je obvestiti mednarodne partnerje o prihajajočih javnih objavah in pospešiti skladnost pristopov pri obveščanju o tveganju, npr. pri ravnanju z vprašanji, za katere se zanima mednarodna medijska javnost, kot je denimo aspartam.

30. EFSA sodeluje na mednarodnih konferencah glede obveščanja o tveganju z namenom delitve izkušenj, ugotavljanja dobrih praks in povečevanja medsebojnega razumevanja. EFSA bo na omenjenih temeljih še naprej gradila mednarodno sodelovanje in nadalje razvijala omrežno povezovanje z oddelki za obveščanje in informiranje v mednarodnih organizacijah in organizacijah tretjih držav, ki imajo podobne pristojnosti kot EFSA.

31. S svojimi obveščevalnimi dejavnostmi bo EFSA še nadalje razvijala ozaveščenost in razumevanje glede svoje vloge in izložkov na mednarodni ravni, prav tako pa bo utrjevala kredibilnost znanstvene podlage za izvedene evropske ukrepe na področjih, ki so v njeni pristojnosti.

Ključne pobude

- EFSA bo z mednarodnimi partnerji izpopolnjevala svoje obstoječe dejavnosti obveščanja, ki so povezane z dejavnostjo ocene tveganja na področjih, ki so v skupnem ali svetovnem interesu, širila bo informacije in se učila iz dejavnosti obveščanja, prav tako pa bo razvijala dobre prakse.
- EFSA bo izpopolnjevala obstoječe prakse izmenjave informacij, vključno z vnaprejšnjim obveščanjem o specifičnih vprašanjih in zgodnjim opozarjanjem na pomembna javna obvestila, preden bodo objavljena, širitvijo informacij in povezovanjem s partnerji glede nepričakovanih in aktualnih vprašanj, kot se pojavljajo v medijih/na spletu in so vezana na delovanje agencije EFSA.
- EFSA bo podpirala ustanovitev mednarodne platforme za izmenjavo informacij in izkušenj ter razvoj skupnih praks in smernic z namenom zagotavljanja skladnosti pri obveščanju o tveganju.

Pregled časovnega okvira in postopka

32. Ta dokument predstavlja podlago za natančnejše načrtovanje mednarodnih dejavnosti, ki bodo vključene v letne načrte upravljanja agencije EFSA in njene razprave s Komisijo pri razvoju mednarodnih dejavnosti znotraj njenega pravnega in institucionalnega okvira. Konkretni dokument bo pregledan/revidiran čez dve leti in pol oziroma, ko bo to potrebno, da bo odražal morebitne revizije strateškega načrta agencije EFSA za obdobje 2009–2013.

Priloga I

Slovar izrazov

ECDC	Evropski center za preprečevanje in nadzor nad boleznimi (»European Centre for Disease Prevention and Control«)
EPPO	Evropska in sredozemska organizacija za varstvo rastlin (»European and Mediterranean Plant Protection Organisation«)
FAO	Organizacija za prehrano in kmetijstvo (»Food and Agriculture Organisation«)
FSANZ	Živilski standardi Avstralije in Nove Zelandije (»Food Standards Australia and New Zealand«)
IPCC	Medvladni svet o klimatskih spremembah (»Intergovernmental Panel on Climate Change«)
IPPC	Mednarodna konvencija o varstvu rastlin (»International Plant Protection Convention«)
JECFA	Skupni strokovni odbor FAO/WHO za aditive za živila (»Joint FAO/WHO Expert Committee on Contaminants and Food Additives«)
JEMRA	Skupna FAO/WHO srečanja o oceni mikrobiološkega tveganja (»Joint FAO/WHO Meetings on Microbiological Risk Assessment«)
JMPR	Skupna FAO/WHO srečanja o ostankih pesticidov (»Joint Meetings on Pesticide Residues«)
JRC	Skupno raziskovalno središče (»Joint Research Centre«)
NZFSA	Novozelandska agencija za varnost hrane (»New Zealand Food Safety Authority«)
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (»Organisation for Economic Cooperation and Development«)
OIE	Svetovna organizacija za zdravje živali (»World Organisation for Animal Health«)
USDA	Ministrstvo za kmetijstvo Združenih držav (»United States Department of Agriculture«)
USEPA	Agencija za varstvo okolja Združenih držav (»United States Environment Protection Agency«)
USFDA	Urad za živila in zdravila Združenih držav (»United States Food and Drug Administration«)
WHO	Svetovna zdravstvena organizacija (»World Health Organisation«)
WTO	Svetovna trgovinska organizacija (»World Trade Organisation«)

Ključne pobude, dejanja in kazalniki uspeha glede projekta »Mednarodne dejavnosti agencije EFSA – strateški pristop«

Ta priloga zagotavlja informacije glede srednjeročnih dejavnosti z namenom izvajanja ključnih pobud znotraj posameznih ciljev projekta »Mednarodne dejavnosti agencije EFSA – strateški pristop«. Dejavnosti se bodo vsako leto pregledovale in vključile v letne načrte upravljanja.

Cilj I – podpora EU pri njenih mednarodnih prevzetih obveznostih – večstranska raven		
Ključne pobude	Dejanja	Kazalniki uspeha
<p>Na večstranski ravni</p> <p>Skupaj s Komisijo opredeliti in prednostno razvrstiti podporo EU delegacijam pri mednarodnih medvladnih srečanjih, kot so medvladne delovne skupine Codex, vendar tudi, kjer je potrebno, pri EPPO, IPPC, OIE, Svetu Evrope in OECD ter povezanih pripravljanih dejavnostih.¹⁷</p> <p>Graditi trdnjšo podlago za sodelovanje z mednarodnimi službami, skupaj s Komisijo raziskovati potencialne ustrezne okvire za delovanje agencije EFSA z revidiranjem obstoječih sporazumov o povečevanju znanstvenih in tehničnih izmenjav.</p>	<p>Večstranska raven</p> <p>Z Evropsko komisijo določiti prednostne naloge in razviti dogovorjen okvir, vključno z navedbo udeležbe in pomoči agenciji EFSA, ter skupaj s Komisijo določiti njihove dejavnosti za graditev podlage agencije EFSA za znanstvene in tehnične izmenjave v večnacionalnem okolju – konec leta 2009.</p>	<p>Večstransko</p> <p>Okvir dogovorjen in uveden</p>

¹⁷ Vključuje države transatlantskega partnerstva in poleg teh tudi službe za oceno tveganja drugih tretjih držav.

Cilj I – podpora EU pri njenih mednarodnih prevzetih obveznostih – dvostranska raven		
Ključne pobude	Dejanja	Kazalniki uspeha
<p>- Na dvostranski ravni</p> <p>Opredeliti in prednostno razvrstiti podporo agencije EFSA pri dejavnostih Komisije, zlasti tistih dejavnosti, ki so vezane na Transatlantski dialog ocene tveganja in Globalni dialog ocene tveganja¹⁸, Pristopni programi in programi sosedstva.</p> <p>Znotraj pravnega in institucionalnega okvira sodelovati s Komisijo pri ugotavljanju ustreznih podlag za sodelovaje s tistimi službami, ki v tretjih državah izvajajo podobne naloge kot EFSA, da se omogoči sodelovanje in izmenjave pri nalogah v pristojnosti agencije EFSA¹⁹</p>	<p>Dejanja na dvostranski ravni</p> <p>Z Evropsko komisijo določiti prednostne naloge in razviti dogovorjen okvir za graditev podlage agencije EFSA za znanstvene in tehnične izmenjave v dvostranskem okolju – konec leta 2009.</p>	<p>Dvostransko</p> <p>Okvir dogovorjen in uveden</p>

¹⁸ Includes transatlantic partnership countries and in addition other third country risk assessment bodies

¹⁹ Npr. taki sporazumi, kot so tisti med Skupnostjo in Novo Zelandijo, Avstralijo itd

Cilj II - Zagotoviti dostop do mednarodnih znanstvenih podatkov in informacij z namenom zagotovitve trdne podlage za oceno tveganja in ugotavljanje nepričakovanih tveganj		
Ključne pobude	Dejanja	Kazalniki uspeha
<p>Na prednostnih področjih uveljaviti uporabo obstoječih pravnih instrumentov zaradi utemeljitve in zagotovitve trdne podlage za izmenjavo podatkov in drugih informacij z ustreznimi mednarodnimi službami in službami tretjih držav s posebnim poudarkom na zagotavljanju obsežne podlage za njihove dejavnosti ocene tveganja in nepričakovanih tveganj.</p> <p>Graditi mednarodno sodelovanje in raziskati mehanizme za lažje in hitrejšo izmenjevanje informacij in podatkov, za povečanje zmožnosti agencije EFSA pri podpori odgovornim za obvladovanje tveganja v nujnih primerih.</p>	<p>Razvijati zasnovo in pregled uporabnih izvorov podatkov za izmenjavo podatkov z ustreznimi tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami zlasti v povezavi z dejavnostmi ocene tveganja in nepričakovanih tveganj do konca leta 2010.</p> <p>Dejavno graditi stike – z odgovornimi za zbiranje podatkov in njihovo ocenjevanje v nujnih primerih – v mednarodnih organizacijah in organizacijah tretjih držav do začetka leta 2010.</p>	<p>Razvit obsežen pregled uporabnih izvorov podatkov.</p> <p>Stiki razviti in izmenjave uvedene.</p>

Cilj III – Sodelovanje pri oceni tveganja na mednarodni ravni		
Ključne pobude	Dejanja za dosego cilja	Kazalniki uspeha
<p>Izpopolnjevati, kot je ustrezno, obstoječe sodelovanje z JECFA, JMPR, JEMRA OIE, IPPC, EPPO in agencijami tretjih držav pri dejavnostih, kot je programiranje ocene tveganja, pri zahtevah za podatke in širitev informacij, ki se uporabljajo pri izvajanju ocene tveganja.</p> <p>Ugotoviti bližajoče se prednostne naloge pri oceni tveganja na mednarodni ravni in uporabiti polno oceno tveganja, ki jo izvedejo mednarodne službe, službe tretjih držav in regijske službe, medtem ko se še vedno ohranja neodvisnost evropskega znanstvenega svetovanja.</p> <p>V sodelovanju s Komisijo opredeliti in prednostno razvrstiti vključitev agencije EFSA v pobude, kot sta razvoj smernic ocene tveganja in uskladitev metodologij ocene tveganja na mednarodni ravni.</p>	<p>Za širitev informacij o načrtovanju tveganja skupaj s sekretariati JEMRA, JECFA, JMPR (OIE, IPPC, EPPO) vsako leto opredeliti prednostne naloge in oceniti njihov učinek na delovanje agencije EFSA. – Začetek: september 2009.</p> <p>Za opredelitev možnosti za izmenjavo podatkov in sodelovanje skupaj s sekretariati mednarodnih odborov vsake tri mesece izmenjati informacije, ki se nanašajo na dejavnosti ocene tveganja – konec leta 2009.</p> <p>Sodelovati pri pobudah EK in drugih pobudah z namenom pospešitve usklajevanja metod za ocene tveganja ter si s tem v zvezi prizadevati za sodelovanje z mednarodnimi partnerji in službami – v teku</p>	<p>Programiranje in prednostno razvrščanje, upoštevajoč dejavnosti mednarodnih organov za oceno tveganja, konec leta 2009.</p> <p>Uvedene izmenjave, izmenjava uspešnega sodelovanja z mednarodnimi službami glede ocene tveganja, konec leta 2009.</p> <p>Vključenost v mednarodne usklajevalne dejavnosti, sodelovanje pri specifičnih usklajevalnih projektih.</p>

Cilj IV – Pospeševati skladnost pri obveščanju o tveganju in krepiti ozaveščenost o dejavnostih agencije EFSA na mednarodni ravni		
Ključne pobude	Dejanja	Kazalniki uspeha
<p>EFSA bo z mednarodnimi partnerji izpopolnjevala svoje obstoječe dejavnosti obveščanja, ki so povezane z dejavnostjo ocene tveganja na področjih, ki so v skupnem ali svetovnem interesu, širila bo informacije in se učila iz dejavnosti obveščanja, prav tako pa bo razvijala dobre prakse.</p> <p>EFSA bo izpopolnjevala obstoječe prakse izmenjave informacij, vključno z vnaprejšnjim obveščanjem o specifičnih vprašanjih in zgodnjim opozarjanjem na pomembna javna obvestila, preden bodo objavljena, širitvijo informacij in povezovanjem s partnerji glede nepričakovanih in aktualnih vprašanj, kot se pojavljajo v medijih/na spletu in so vezana na delovanje agencije EFSA.</p> <p>EFSA bo podpirala ustanovitev mednarodne platforme za izmenjavo informacij in izkušenj ter razvoj skupnih praks in smernic z namenom zagotavljanja skladnosti pri obveščanju o tveganju.</p>	<p>Nadaljnja vzpostavitev rednega dialoga z oddelki za obveščanje in informiranje v mednarodnih agencijah za živila in agencijah za živila tretjih držav, vzpostavitev navidezne izmenjave za širitev najboljših praks in učenja glede obveščanja o tveganju – konec leta 2009.</p> <p>Utrditi politiko vnaprejšnjega obveščanja in izmenjave glede obveščanja o tveganju – junij 2009.</p> <p>Letne delavnice s pomembnimi organizacijami, s poudarkom na orodjih za izvajanje praks obveščanja o tveganju ter metodah, ki gradijo mrežno povezovanje in sodelovanje – sredina leta 2011.</p>	<p>Ustanovljen navidezni ektranet z oddelki za obveščanje in informiranje mednarodnih služb in služb tretjih držav, na voljo EFSA in državam članicam.</p> <p>Politika se izvaja v skladu z dogovorjenimi merili s partnerji, ki se zavedajo dogovorov.</p> <p>Uspešne delavnice, kjer se ugotavljajo ključne dejavnosti za bodoče širitve.</p>